

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy hónapra . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.
 Alap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
 1702. sz.) bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
 Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. alatti)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.
 MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábos petit sorérték 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű a többzetű hirdetések a ki-
 szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-
 díj minden külön beigtatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újságszámra 50 kr.
 Nyilntéri közlemények minden petit sor
 50 krajczár.
 Hirdetések fölvetnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. a.)
 Kéziratok nem adának vissza.

A válság.

Debreczen, nov. 12.

A magyar kormányválság kérdése Bécsben dől el, hová a felsége a magyar politikai élet több kiváló szereplőjét meghívatta. Most, midőn e sorokat írjuk, legvalószínűbb az, hogy Wekerle lesz a miniszterelnök. — Szapáry a kormány-párt szerdai értekezletén indokolta a kormány lemondását. Ez alkalmat a kormány-párt felhatalmálta arra, hogy tüntessen a kötelező polgári házasság behozatala mellett, a mit Irányi, pártunk felelhetetlen vezére, szakadatlanul sürgetett s most végre a kormány-párt is fölvette programjába. Szapárynak aranyhidat készítettek, melyen visszavonulhat s ezen aranyhid a kötelező polgári házasság, melynek mártírjaul szeretnék őt feltüntetni. Hogy ez mennyire hamis világítás, mutatja az is, hogy újabb hírek szerint a felsége beleegyezett a kötelező polgári házasság behozatalába, a Szapáry miniszterelnökségéről még sincsen szó. Még e pillanatban nincsen biztos hír a válság megoldása felől, de bizonyos az, hogy a kibontakozás mihamar megtörténik.

Az országos szabadelvű párt szerdán este értekezletet tartott, melyen a párt tagjai teljes számmal jelentek meg. — A pártelnök, báró Podmaniczky Frigyes fel 7 órakor nyitotta meg a gyűlést és azonnal átadta a szót Szapárynak, mint a ki a helyzetről a párt előtt nyilatkozni kíván.

Szapáry Gyula gróf kötelességének tartja a párt tagjaival tudatni röviden a helyzet előzményeit. Előadja, hogy a fennforgó vallási viszonyok tisztázása céljából a kormány elkészítette azon általános ismert törvényjavaslatot, amely a zsidóvallás recz-peziójáról, az általános vallásszabadság és a polgári anyakönyvek vezetésére vonatkozott s melyhez a koronának előzetes jóváhagyását már kinyerte. — A tárgyalások folyamán kitűnt, hogy az említett három törvényjavaslat nem elégséges ahhoz, hogy a fennforgó vallási viszonyok végleg megoldást nyerjenek; ezt csak akként vélték a kormány tagjai megoldhatni, ha a házassági ügy az összes vallásfelekezetre egyöntetűen lesz szabályozva. Ezért a kabinet tagjai a kötelező polgári házasság behozatalát elkerülhetlenül szükségesnek találták, mint amely egyedüli mód arra, hogy az összes vallásfelekezetek házassági kérdése minden állampolgárra nézve egyenlő megoldást nyerjen. A főség és a kormány közt e részben egyértelmű megállapodás nem jöhetvén létre, ennél fogva az ügyek vezetését a kabinet tovább magára nem vállalhatván — a felségnek lemondását nyújtotta be. — A miniszterelnök a meghatottságtól tört szavakban köszönetet mond a szabadelvű pártnak azon támogatásért, melyben őt politikai működése alatt részesítette. Kifejezést ad abbeli óhajának, hogy a párt jövőben is, mint eddig, egységességét és tömörségét tartsa fenn.

Andrássy Tivadar gr. elismerését fejezi ki a kormánynak, annak elnökének magatartása fölött, kijelenti, hogy pártolja a kötelező polgári házasság behozatalát, mint a mely egyedül képes biztosítani a vallásfelekezetek közti civódás megszüntését s mely minden állampolgárnak egyenlő igazságos megvédést ad.

Utána Tisza Kálmán szólott röviden; tiltakozik az ellen, mintha a kötelező polgári házasság a protestantizmus szempontjából kívánatnak behozatni a protestánsok által: ezt röviden kifejti. Teljes elismerését fejezi ki a kormány magatartása felett s kijelenti, hogy hozzájárul a miniszterelnök által előadottakhoz.

Chorin azzal kezdte, hogy miután

látja, hogy a párt egyhangú tetszésével találkoznak a miniszterelnök szavai, nem kívánja a vitát hosszabbra nyújtani, hanem határozatilag kimondani óhajta, hogy a szabadelvű párt nagyban és egészben a kötelező polgári házasság mellett foglal állást.

Tibád Antal: A dolog lényegére nézve azt hiszi, hogy az alkalom, egy épen lelépő kormány bucsuzása, nincs helyesen megválasztva az egyházpolitikai kérdések tárgyalására, tehát a miniszterelnök előterjesztését egyszerűen tudomásul veszi. A kötelező polgári házasság behozatalát a vallási béke végleges biztosítására maga is szükségesnek tartja; az itt elhangzott nyilatkozatokra s különösen a Chorin nyilatkozatára vonatkozólag kijelenti azonban, hogy egy jövő helyzettel és kormányval szemben, melyeket még nem ismerhetünk, cselekvési szabadságát teljes mértékben fenntartja.

Előnk kijelenti, hogy az értekezlet a kormányelnök előterjesztését egyhangulag tudomásul veszi. — Egyszersmind, habár csak ideiglenesen is, pártelnöki minőségében bucsú vesz a párt vezérétől. Ezzel az értekezlet véget ért.

Ő Felsége Bécsben csütörtökön d. u. egymásután fogadta gróf Szapáry Gyulát, Tisza Kálmánt, Széll Kálmánt és b. Bánffy Dezsőt; ezek csütörtökön este több óra hosszat értekeztek Wekerle pénzügyminiszterrel és becsületszavakkal kötelezték magukat, hogy ebből a beszélgetésből egyelőre semmit se hoznak nyilvánosságra. Wekerle fogadása péntekre maradt. A király Vaszary hercegreprimást is audienciára hívatta.

A csütörtöki királyi kihallgatás pozitív eredménye abban foglalható össze, hogy sikerült módokat és eszközöket találni ama nehézségek elhárítására, melyek a kötelező polgári házasság tekintetében eddig fenforogtak. Az új kormány abban a helyzetben lesz, hogy egy nyilatkozattal léphet a parlament elé, a mely a szabadelvű párt által egyhangulag helyeselt programnak megfelel; módjában fog állni, hogy a házassági jognak a kötelező polgári házasság alapján való szabályozását bejelentse. Továbbá minden jel arra vall, hogy a király Wekerle dr. pénzügyminisztert fogja megbízni az új kormány megalakításával.

A Magyar Hírlapnak bécsi levelezője következőket írja a kihallgatásokról: Ő felsége — általános kihallgatási nap lévén — csak délután egy órakor fogadhatta a magyarokat. Legelőször Szapáry gróft fogadta a király. — Az audiencia igen rövid ideig tartott. Közvetlen az ideiglenes miniszterelnök után Tisza Kálmán járult a felség elé, a ki körülbelül egy felóraig időzhetett a királlyal. Ezután következett Széll Kálmán, akivel ő felsége a leghosszabb ideig értekezett. Körülbelül ötnegyed óráig időzött odabenn, ebből következtetve, a király a legérzelmesebben őt kérdezte ki a magyarországi politikai helyzet felől. Végül következett Bánffy Dezső báró, a képviselőház elnöke, a ki csupán egy negyedóráig időzhetett a királlyal.

A kihallgatott államférfiak a beszélgetés tárgyát a legnagyobb titokban tartják, sőt Bánffy Dezső báró, Tisza Kálmán és Széll Kálmán egymásnak kölcsönösen becsületszavakat adtak, hogy a kihallgatásból részleteket nem mondanak el. Mindazonáltal némi bizonyossággal lehet a beszélgetés tárgyára nézve a következőket állítani:

Tisza Kálmán igazolta ő felsége előtt a szabadelvű klubban való föllépését és magyarázatát adta annak, miért nyilatkozott Szapáry gr. ellen. A király nem tett neki semmiféle ajánlatot a kabinetalakításra.

Ellenben bizonyos, hogy Széll Kálmánnak a király följajánlotta a kabinet megalakítását. Széll azonban kijelentette, hogy nem hajlandó

a kabinetet megalakítani. Széll a legnagyobb részletességgel föltárta a főség előtt a magyar parlamenti helyzetet és elmondta szabadon, meggyőződése szerint a kormányválságnak okait. Nem hallgatott el semmit.

Széll pénteken ismét ő felségéhez fog menni kihallgatásra. Ebből következtethető, hogy még nem határozott végleg a felajánlott kabinetalakításra nézve.

Bánffy Dezső báró nyilatkozatai csakis a parlamenti pártok egymásközi viszonyára szorítottak.

Bécsből jelentik a M. E.-nek: Király ő Felsége pénteken délelőtt fel 10 órakor Fejérváry Géza bárót, 10 órakor pedig Wekerle Sándort fogadta külön kihallgatáson. Az új kormányelnök személyét illetőleg a meghallgatott parlamenti férfiak egyértelműleg nyilvánítták nézetüket ő Felsége előtt. Előreláthatólag Wekerle Sándor fog a kabinetalakítással megbízatni.

A »Bud. Korr.« Bécsből illetékes oldalról a következő tavirotot kapta:

A döntés az előre jelzett módon már megtörtént. Ő felsége a király dr. Wekerle Sándor pénzügyminisztert majdnem két órán át tartott kihallgatáson fogadta és megbízta új kabinet alakításával. A pénzügyminiszter készen is nyilatkozott arra, hogy e legmagasabb megbízást elfogadja. Az új kabinet megalakítása előtt azonban Wekerle miniszterelnök érintkezésbe óhaj lépni az irányadó politikai tényezőkkel, különösen pedig saját pártjának tagjaival s csak azután szándékozik megtenni javaslatait az egyes tárczák betöltése iránt.

Bécs, nov. 11. Itt beavatott körökben határozottan állítják, hogy Wekerle Sándort bizta meg a király a miniszterelnökséggel. Ugy látszik, hogy Wekerle megmarad pénzügyminiszternek és miniszterelnöksége csak átmeneti lesz.

Bécs, nov. 11. Ma délben itt az a hír terjedt el, hogy Szilágyi Dezső nem lesz tagja az új kabinetnek.

BELFÖLD.

A miniszterium lemondása. A hiv. lap a miniszterium lemondását a következőkkel jelenti: »Ő császári és apostoli királyi Felsége, folyó évi november hó 6-án kelt legf. elhatározásával, a magyar összes miniszterium hivatali lemondását, hü és buzgó szolgálatainak elismerése mellett, legkegyelmesebben elfogadni, egyszersmind azonban meghagyani méltóztatott, hogy az egyes miniszterek, további legfelsőbb elhatározásig, hivatatos működésüket folytassák.«

A budai honvédelmi leleplezése. Az országos honvéd egyesület központi bizottsága határozatilag kimondta, hogy a budai honvédelmi leleplezése május 21-én tartatik meg. Az előkészületek idején való megtételével az elnökséget bízták meg.

Szapáry Olaszországban. Az ügyek ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök, a jövő héten, mihelyt az ideiglenes állapot megszűnik s az új kormány ki lesz nevezve, egész családjával Olaszországba utazik. Szerencsés utat!

KÜLFÖLD.

A király vendége. Ő felsége udvari vonatot küld az olasz határra a cszerevics elébe, aki ma érkezett Bécsbe és 18-án este tovább utazik Pétervárra. A cszerevics a Hofburgba száll, a hol 13-án diszbehd lesz tiszteletére.

Zavargások Belgiumban. Brüsszel, nov. 9. Gentben a zavargások az éjjel majd nem forradalomra fejlődtek. Tizezer tüntető meglámadta a rendőrséget és csendőrséget s a köve-etet felszaggatván, kövekkel dobálták a fegyveres erőt. A csendőrök karddal védekeztek és tamadtak. A nyugalom csak éjfelután állt ismét helyre. A sebesültek száma nagy.

A fekete halál. A turkesztáni fő kormányzó hivatalos jelentése szerint Turkesztánban a már megszűnt kolera nyomában kitört a pestis. A fekete halál. A vész lege-

lőször Aszkababban merült föl, szeptember 10 én s hat nap alatt a 30 ezer lakost számláló városból 1300 embert ragadtott el. Ez a rettenetes vész, mely Európában a középkor óta ismeretlen. Ázsia nyugati részéből sohasem pusztult ki egészen. Mint a számom, úgy gyorsan tört ki valamelyik kerületben s több áldozatot követel, mint a kolera és tifusz. Amily gyorsan fölmerül, ép oly gyorsan el is távozik, úgy, hogy az orvosoknak nincs idejük mibenlétét és elterjedésének módját tanulmányozni. Aszkababban hat nap hirtelen megszűnt, 1300 holttestet hagyván hátra. Az e ragályban meghalt emberek holttestei hirtelen gyorsan fölözlanak.

Határidő-naptár.

- Nov. 12. Esküdtészi tárgyalás Lukács László sajtópörében.
- Nov. 15. Pályázatok beadásának határideje a debreczeni színházra.
- Nov. 20. Wolfka Nándor installációja.
- Nov. 20. A hatvan-utca-baromvásártéri vasút r. társaság rendkívüli közgyűlése.
- Nov. 23. Városi közgyűlés.
- Nov. 30. Szavazatok beadásának határideje a debreczeni egyházmegyei tisztii állásokra.

Ujdonságok.

* Révész Bálint hátra hagyott munkái. Nehai Révész Bálint ev. ref. püspök hátrahagyott munkáiból, melyeket Csiky Lajos hittanszaki tanár rendez nagy gondai sajtó alá, megjelent a II-ik kötet, mely halotti és alkalmi imádságokat, függetlenül pedig konfirmációi beszédeket tartalmaz. A vaskos kötet ára 2 frt 50 kr. A nagynevű ima-író hátrahagyott műveit ismételve ajánljuk az egyházi körök és protestáns családok figyelmébe. Révész Bálint imái nemcsak a buzgóság, hanem a gyönyörű irály által is kitűnnek s mindenha értékes kincseit képezik a magyar protestáns egyházi irodalomnak.

* A bölcsészeti fakultások. A református bölcsészeti és teológiai fakultások felállítására dolgában a zsinat egy bizottságot küldött ki, mely csütörtökön Tisza Kálmán elnökle alatt ülést tartott. A debreczeni kollégiumban létesítendő filozófiai és tanárképző fakultás tekintetében Tóth Sámuel felolvasta a tiszántúli egyházkerület jelentését, a mely szerint csak 4 tanszék költségeiről kell még gondoskodni, vagyis évenként 8000 frtról. Az erdélyi egyházkerület jelentését, mely a kolozsvári egyetemmel kapcsolatosan felállítandó teológiai fakultásra vonatkozik, Szász Domokos püspök terjesztette elő. Kolozsvárott a cél-nak megfelelő épület és berendezés, — v a l a m i n t a k o n v i k t u s i s m e g v a n n a k, úgy, hogy mindössze három tanszék költségei várnak fedezésre. — A jelentések tárgyalására Szász Károly püspök elnökle alatt egy albizottságot választottak, melynek többi tagjai: Szász Domokos, Tóth Sámuel, Kiss Albert és Décsy Lajos, kik véleményes jelentést fognak a dologról a ma tartandó újabb bizottsági ülésen előterjeszteni.

* Nem szállítható tárgyak. Közhírré tételük, miszerint a m. kir. kormány által, a kolera tova hurcoltatása céljából jelenleg kitiltott árukon kívül, Horváth-Szalvonországba még a következő áruk: u. m. disznó és ludzsir, fagyju, szalonna, jutta, szalámi, sódar, ócska zsák, mindenféle gyapju, sárga répa, burgonya be nem szállítható. Debreczen, 1892. november 6. Debreczen szab. kir. város rendőr-főkapitánysága.

* Orsz. tanítói arvház Debreczenben. Debreczen és a nemzeti cultura remélhetőleg már legközelebb egy kiváló közintézethez jut. Eötvös Károly tanfelügyelő felhatalmazást nyert, hogy a várossal tárgyalásba bocsátkozzék az orsz. tanítói arvháznak Debreczenben leendő felállításáért. — Az előtanácskozások kedvező kilátást nyujtanak. Hétfőn fogja tárgyalni a városi tanács és Eötvös Károly tanfelügyelő emlékiratszerű átiratát és már lehetőleg a legközelebbi közgyűlés elé fog terjesztetni a javaslat e kezdeményezés támogatása iránt. Még visszatérünk e kérdésre.

* Szegények háza felé, a tóczsokert háta megett volt honvéd lakanyához, a hatvan-utcai vagy is Csokonai-kert mellett vezető séta uton két kis fahíd, istentelen kezek által szétmarczongoltatván, e miatt a mostani sáros időben ottan gyalog átjárni lehetetlen lévén: felhívjuk e körülményre a városi mérnöki hivatal becses figyelmét, azal, hogy a tervezett kis köhidat mielőbb el-

terítő

an

L.

18-9

elismerő oklevél.
(Galiczia),
 s. Allasch stb.

előrejáró és kitűnő.
 vadászati
 kényelmekből
 és kényelmekben
 ingyen szolgálunk.
 21-22

ajánlható.

CZUKRÁZDÁKKBAN,
 gyógyszerárakban
 és kávéházakban.

oklevelek.

C
GÉZA
 ya.

A felföldön levő valdól tanácsa előzetes vizsgálatok.

NAC,
 to.

18-20.

szel.

készített szivesködnek; egyúttal pedig a városi tanácsot arra, hogy az ottani faraktárban illetékellenül elhelyezve levő nyersbőr száritást, a kolera járvány kikerülése czéljából eltávolítani ne késedelmezzék, a nyílt nagy árkat pedig kitisztaltatni ne halogtatná.

Sétahangverseny. A 39. gy. ezred zenekara holnap d. u. sétahangversenyt rendez a Margit-fürdő disztermében, Capek Péter karnagy vezetése alatt. A műsor következő: »Tra-ra boom-dié«. Induló Komráktól. Nyitány »Parisi János« cz. operából. Boilentól. Rezzó Waldenfeldtől. Bécsi népdal (uj) Krakauer-től. Nagy ábránd. Mascagni operájából. Hangszerelte Capek. Hangverseny polka Bilseltől. Négyes Milóckertől. Egyveleg »Pünköszt Florenczben«. Czibulkától. »Lyuk, lyuk, lyuk« magyar népdal induló (uj) Lehártól.

Tisza László koszorúja. A ki a Hentzi megkoszorúása mellett olyan állhatatosan küzdött, megkapta maga is a megérdemelt koszort. Hogy közönségszebben szóljunk, Tisza Lászlót megkoszorúzták. Történt pedig az eset a következőképpen: Az országos honvédtársaság gyűlése előtt Tisza László egyik ismeret bűmlője egy csomagot küldött fel az általános tisztosító-társaság épületében lévő műterembe. Tisza László még nem lévén ott, a csomagot az asztalnak az elnöki részére helyezték. A csomag felső részén szép kalligrafikus betűkkel ez volt felírva: »Nagyságos Tisza László urnak. Helyben, sűrűs. Tisza mohón nyitotta föl a csomagot. Az egyik öreg honvédbajtárs szerényen megjegyezte, hogy »jó lesz a vigyázat, elnök ur; hátha dinamit van benne!«. De nem az volt: sokkal ártatlanabb jószág: egy jókora szalmakoszorú, sárgafekete pántlikával. A megkoszorúzott Tisza az első pillanatban szinte visszahőkölt a kitüntetés láttára, de látva az általános derültséget, a melyet a nem remélt meglepetés keltett, megesküdütt, hogy az emléket irasztalnia föl akasztja. Sokat kacagtak az öreg honvédek Tisza László koszorúján s bizony nem egynek a lelkében az a gondolat támadt, hogy megérdemelte.

A kolera Magyarországon. A hivatalos lap közlése szerint Budapesten kívül Magyarországon következő községeiben konsztaláltak hivatalosan az ázsiai kolerát:

Pozsonyban október 28-ától 31-éig 1 megbetegedés.
Aradon november 2-ikán 2 megbetegedés.
Erdén október 28-ától november 2-áig 1 megbetegedés.
Vaálon október 28-tól november 3-áig 2 megbetegedés, 1 haláleset.
Kis Apostagon október 28-tól november 3-áig 1 megbetegedés.
K. Nyéken október 28-tól november 3-áig 1 megbetegedés.
Sárbogárdon október 28-tól november 3-áig 1 haláleset.
Táthón október 20-ától 28-áig 14 megbetegedés, 6 haláleset.
Szt. Tamáson október 20-ától 28-áig 1 megbetegedés.
Titelben október 25-től 30-ig 1 megbetegedés.
Szerb Ittében november 4-én 1 megbetegedés.
Ó-Teleken november 4-én 1 megbetegedés.
Padén november 4-én 1 megbetegedés.
Német Szt. Mihályon november 4-én 1 haláleset.
Zentán október 28-tól november 2-ig 8 megbetegedés,
Mohácson október 28-tól november 2-ig 1 megbetegedés,
Gomboson november 4-én 1 megbetegedés.
Csurogon november 4-én 1 haláleset.
Ó Becsén november 4-én 1 haláleset.
Benedekfalván november 2-án 1 megbetegedés.

Tombola-estély. — Előreláthatólag egyike lesz a legsikerültebbeknek az idei farsang mulatságai közt a debreczeni »Fröbel-gyermekkert-egylet tombola-estélye, mely decz. hó 17-én fog a »Margit-fürdő« disztermében megtartatni. A rendezőség az idén is mindent el fog követni arra nézve, hogy e mulatság úgy jó kedv, mint fényes publikum dolgában ne csak elérje, de túl is szárnyalja a múlt években rendezett hasonló mulatságokat, melyek pedig eddig is a farsang legelőkelőbb estélyeinek sorában foglaltak helyet.

A debreczeni munkás dalegylet. f. évi szept. 11-ikén tartott zászló avatási ünnepély költségeire utólag a következő adományok folytak be: Dr. Varga Géza 1 db. csász. arany. Kronauer Gyula 5 frt, Bucsay István 5 frt, B. J. 4 frt, Matolcsi István 1 frt, Viola Alajos 50 kr, Miskolczról a következő adományok folytak be: Szabó Gyula 2 frt, Enekes Béla 1 frt, Somogyi Gyula 1 frt, Popovics Károly 1 frt, Güllmár Gusztáv 1 frt, Komjáthy 1 frt, N. N. 50 kr, Kementzky J. 50 kr, Popovics Antal 1 frt, Téglás Erzsébet 1 frt, N. N. 50 kr, Dr. Frumm 1 frt, N. N. 30 kr. Fogadják e nemes szívű adakozók a dalegylet halás köszönetét. A debreczeni munkás dalegylet nevében: Kurián Gyula jegyző, Z e c h József pénztárnok.

Az újságírók Ausztriában. Bécsből jelentik, hogy a birodalmi gyűlés sajtóügyi osztálya az újságírók eltérését és a kolportázs megengedését fogja javasolni. Tudvalevő, hogy a lajtantuli országokban az újságírók példányonként egy krajczár, tehát igen tetemes kincstári jövedék megszüntetéséről van szó. Ha az osztrák birodalmi gyűlés mégis rászánja magát e nagy koncesszióra, annak a főfogásnak hódol, hogy a népek szellemi produktumait megadóztatni nem szabad, mert csak így tarthatnak lépést a művelt nem-

zetek fejlődésével. Nagyot haladhatnak a mi viszonyaink is, ha illetékes köreink utánoznak a bécsi példát. A kolportázs megengedése és a hirdetési bélyeg eltörölése egyszerűben fölemelne a hazai újságíródat a nagy nemzetek sajtójának magas színvonalára. Ha csak a méltányosságot tekintenek is, bizony megérdemelné a magyar sajtó ezt a támogatást, hiszen úgy is a saját erejéből küzdött föl magát arra a szellemi nivóra, a melyet nem mulhat leül a többi európai nemzet hírlapirodalma.

A hatvan-ötöze-baromvásártéri vasut részvényesei tisztelettel meghívotnak egy előértekezlet tartására f. hó 13-án vasárnap d. e. 10 órára a városháza nagyteremében, a mikor a f. hó 20-án tartandó közgyűlés tárgya — egyesülés a helyi vasutal — kerül megbeszélés alá.

Vasárnapi istentiszteletek. Holnap a ref. templomban következők tartják az istentiszteletet: a nagytemplomban N e m e t h y Lajos, a kis templomban M i n d s z e n t i Imre, a Kossuth utcai új templomban D i e s ö f i József, az ispotályi templomban K. T ö t h Kálmán. A kath. templomban: 7 ó. mise, 9 ó. nagy mise, szentbeszédet tart L é k y Károly s. l. 11 ó. csóndes mise, d. u. 3 ó. litánia. Az ev. templomban M a t e r n y Lajos lelkész tart istentiszteletet.

Eletunt cselédeány. Az őszi idők szentimentalizmusa minden évben meghozza a maga tragédiáit. A ki meggyeli a lapok híreit, tapasztalhatja, hogy így őszel mindig legelőbb az öngyilkosság. — Alig három napja, már egy második öngyilkosság is történt a különben igen csóndes lélekzetű Debreczenben. A nagy-uj-utcai 1784. számú házal szolgáló K á n t o r Anna 22 éves debreczeni születésű cselédeány tegnap gyufaoldatot ivott s mire tettét észrevették, már oly súlyos állapotban volt, hogy megmentésére alig lehet gondolni. Beszállították a szerencsétlen a közkörházba ápolás végett. Tettének oka ismeretlen.

Wolafka Nándor prépost-kanonok a r. kath. plébánián tetemes házatalkitást rendelt el. Az összes szükségleteket a debreczeni iparosokkal szállítatja s egyáltalán mindent debreczeniekké végeztet.

Szinha. Tegnap »Thermidor« került színe csekély számú közönséggel. Az előadást végig nézték a Leszkay szingagató által meghívott aradi színügyi-bizottság tagjai is. Ma a »Boszorkányvár« 2 és 3 felvonása és a »Csikós« népszínmű 1. felvonásának változása kerül színe.

Lukács László és gardája, mely Debreczenben nem csekély feltűnést keltett, ma délben — a nagy nap emlékére — a »Bika«-szálloda udvarán lefegykezett magát. A csoport közepén maga Lukács állott felemelt fővel, mint valami néptribun, ki bátran üzent hadat a felette itélni hivatott kalvinista Rómának.

Nyilvános köszönet. A kollégium igazgatósága tisztelettel köszönetet mond azokért a terménybeli és pénzbeli kegyes adományokért, melyeket e nemes város lelkes és áldozatkész lakosai, a hét folyamán megejtett őszi segélygyűjtés alkalmából, a főiskola felségelésére beszállított sziveskedtek. A nagylelkű és buzgó adakozók találják meg jutalmukat önzetlen tetteik boldogító tudatában s gondoljanak a kollégiumra ezental is rokonszenves kegyelettel és nemes jóindulattal.

A Telegdi fürdő, mely kazán-tisztítás miatt néhány napig zárva volt, ismét a t. közönség rendelkezésére áll.

A közönség figyelmébe. Közhírré téteik, miszerint, a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 843717/1822 sz. a kelt körrendelete szerint, a magyar korona egész területén a rongyok, ócska fehér ággy és ruhámenüek, — ha ezen utóbbi tárgyak uti podgyaszt nem képeznek, — nem szállíthatnak. Debreczen 1892 nov. 10. Rfokapitány helyett Beér rendőralkapitány.

Lukács László sajtópöre.

Debreczen. nov. 12.

Lukács László laczfalusi lelkész, a hirdett dakóromán agitátor bünperében, ma tartott meg az esküdtzéki tárgyalás a debreczeni kir. törvényszék előtt.

A tárgyalás iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánult. A közönség csak úgy törte magát a belépti-jegyekért s a tárgyalási terem, melynek szűk volta különösen ilyen alkalommal tűnik ki leginkább, már 1/2 9 órák zsufolva volt hallgatósággal. Az első órák teljesen a hírlapírók foglaltak el, mert a helyi lapok tudósítóin kívül képviselve voltak a nagyváradi »Vulturul«, a brassói »Gazetta«, a szebeni »Tribuna«, a bukaresti »Romanul« és »Lupta« című oláh lapok. Az oláh lapoknak ezen érdeklődése azt bizonyítja, hogy nemcsak a magyarországi, hanem a romániai oláhság is szolidaritásban áll Lukács Lászlóval. Lukács a nevezett oláh hírlapok képviselőin kívül egy egész gardát hozott magával Debreczenbe, mely garda tagjai szintén megjelentek a tárgyaláson. Volt köztük több boeokoros, tiszós rumuny is, oláh nemzeti öltönyben. A hallgatóság közt volt Lukács neje és kis fia is.

A tárgyalás reggeli 9 órák kezdődött meg.

A bíróság következőleg alakult meg: elnök Igyártó Sándor, szavazó bírák Ujhelyi András, Rottler Béla s Konrad Sámuel, jegyző Dr. Kiss Dániel.

A z e s k ü d t s z é k tagjai a követke-

zők voltak: Márk Endre, Kemény Mór, Szücs Mihály, Abraham László, Domokos Kálmán, Balogh Ferenc, Tóth Béla, Dr. Kenézy Gyula, Beczner Frigyes, Torday Gábor, Jobbágy János, Tarbay József, Szedlak József, Dávid Sándor. Utóbbi kettő póttag.

Igyártó Sándor elnök a hallgatóság-hoz intézett szokásos figyelemzetés után előterjeszti, hogy Cserna Vincze debreczeni kir. főügyész aug. 22-én feljelentést tett Lukács László laczfalusi lelkész ellen, ki jul. 2-iki kelettel Laczfalváról egy oláh nyelvű nyomtatott meghívót bocsátott ki, melyben állítólag nemzetiség elleni igazgatás foglaltatik.

Vádoltat, kinek jól táplált alakját papi ruha fedte s kinek arczáról a martyromására való fanatizmus egész elszántága leolvasható, felszólítja elnök, hogy mondja meg nevét.

Lukács László oláhul feleli, hogy őt Dr. Vasziú Lukácsinak hívják. Elnök figyelemzetete vádoltat, kiről köztudomású, hogy teljesen bírja a magyar nyelvet, hogy magyarul adja feleleteit. Lukács azonban megmarad az oláh nyelv használatá mellett. Elnök nem kíván annak taglásába bocsátkozni, hogy jogosan használja-e itt a vádolt az oláh nyelvet, azonban saját érdekében, hogy az esküdtet megérthessék, ismételve figyelemzeteti őt, hogy magyarul beszéljen.

Lukács azonban úgy tette magát, mintha nem tudna magyarul. Utóvégre is tolmácsot kellett alkalmazni, ki a feleleteket lefordítsa. Lukács az elnök által feltett kérdéseket is lefordította a tolmács által magának, mintha a kérdéseket se értette volna. Egyszer azonban elarulta magát, mert a feltett kérdésre azonnal válaszolt oláhul, mielőtt a kérdést lefordította volna. Tolmács utján egy kérelmet akart Lukács előterjeszteni. Ez ellen azonban Cserna Vincze kir. főügyész, a vádhatóság képviselője, tiltakozik s kimutatja, hogy vádolt most már csak a kérdésekre felelhet, de nincs joga ezuttal kérelmet előterjeszteni.

Lukács ezután tolmács utján elmondja, hogy Lukács Lászlónak hívják, Apán, Szatmarmegyében született Laczfaluban lakik, 40 éves, foglalkozására nézve lelkész. Sajtó-vét-segért még nem volt büntetve.

Olvasztatik a vádlevél és az inkriminált közlemény. A Lukács által kibocsátott meghívóban, mely Nagy-Bányán Molnár nyomdájából került ki, el van mondva, hogy a román nemzet elviselhetetlen helyzetben van, a román nép közhatalmát követeli, hogy ezen helyzet ismertetve legyen úgy az elnyomók (t. i.: a magyarok), mint az idegen nepek előtt. Tudják meg, hogy mi lett tőlük elrabolva s hogy vannak brutális módon megakadályozva a velük üvöltésük kifejtésében. Basibozukoknak nevezi azon városok lakóit, a kik az oláhok ellen tüntettek, — kik az oláhok polgári és személyi becsülete ellen a hazai közhatalmokat oltalma alatt a legvadabb merényleteket vitték végre. A békét, becsületet, vagyonukat, életüket kell megmenteniök. Közli végül a Laczfaluba összehívott értekezlet programját.

Lukács László a szerzőségét beismerte s a felelősséget elvállalta.

Corianu Gyula kolozsvári ügyvéd, vádolt védője, kéri az inkriminált közleménynek a tolmács általi lefordítását.

Cserna Vincze kir. főügyész ezt nem ellenzi s a bíróság helyet ad a kérelemnek. Az eredeti oláh meghívó fordítását végett kiadatik a tolmácsnak s az alatt az elnök a tárgyalást felfüggeszti.

Elnök a tárgyalást ismét megnyitván, felolvastatnak az oláh nyelvű meghívó magyar fordításai. A különféle fordítások közt semmiféle lényeges eltérés nincs.

Elnök vádoltához: Szerzője-e vádolt a felolvasott nyomtatványnak?

Lukács: Igen.

Elnök Megrendelt és sokszorosított azt?

Lukács: Igen.

Elnök: Elvállalja-e azért a felelősséget?

Lukács: A román szövegüért igen.

Elnök: Megtartotta-e a meghívóban feltüntetett értekezlet?

Lukács: Nem, mert feloszlatak azt.

Ezzel a bizonyítási eljárás véget ért.

Cserna Vincze kir. főügyész: Vádolt évek óta folytatja igazságait, úgy hogy a mi türelmünk fonala elszakadt. De bár vádolt a közbékét veszélyezteti, bár a gyűlölet hangján szól, ő (közvádoló) óvakodni fog a szenvedélyességtől. Hol a kedélyek izgatottak, ott a legcsekélyebb szó is veszélyes lehet. Ha azok a vádak, melyeket a vádolt tele marokkal szóránk, igazak volnának, csakugyan érdemesek lennének a többi nemzetiségek gyűlöletére. Hazánk története bizonyítja, hogy a nemzetiségek itt soha nem voltak elnyomva. Bármely nemzetiséghez tartozott is valaki, nyitva volt előtte az utazás emelkedése. A tények meghamisítása az, ha valaki azt állítja, hogy itt a nemzetiségek el vannak nyomva. Vádolt szembe állítja az oláh népet a magyarral. Ugy tünteti föl a magyart, mint az oláh nép brutális elnyomóját. Nem szabad szem elől tévesztetni, hogy ki mondta ezeket.

Vádolt évek óta szítja a gyűlöletet az oláhok közt a magyarok ellen. Az oláh nép a civilizációnak alacsony fokán áll s teljesen ki van szolgáltatva papjai befolyásának. E nép nem tudja azt, hogy a mit papja, kit szentnek tart, beszél, abból egy szó sem igaz. Vádolt még a közhatalmokat is azzal vádolja,

hogy maguk rendezik az oláhok elleni üldözést. Ezzel még nagyobb mérvben hinti el a gyűlölség magvait. Kéri a vádoltat vétkeinek kimondani. (Eljenzés.)

Corianu Gyula védő: A fordítás nem felel a román eredetinek. A fordítás háromféle s az esküdték ily viszonyok közt nem ítélnének igazságosan. Sérelemnek tartja, hogy nincsen megadva a nemzetiségeknek azon jog, hogy olyan bíróság előtt védjék magukat, mely az ő nyelvüket érti. A közvádoló oda tereli a vádat, hogy Lukács László sokat háborgatta már a magyar közvéleményt a nemzeti ügy védelmében. Lukácsnak nem volt módjában kimutatni azt, hogy az ő cselekedetei a törvény keretében mozogtak. Tagadja, hogy az inkriminált kifejezésekben igazgatás vetege foglaltatik. Igazgatás már azért sem lehet, mert Lukács nem emlit meg egy nemzetiséget sem.

Nem igazat sem a román nemzet fiait közt, sem a magyar nemzet ellen, sem más nemzetiség ellen. A mi az »elrablott« jogokat illeti, e kifejezés a hibás fordításból ered. A fernezyi dinamit-merénylet ügyében Lukács László vádolt és tanu gyanánt volt megidézve. Egyik tanu azt vallotta, hogy a dinat-merényletet Lukács László bujtatta fel őt. Kiderült aztan, hogy a csendőrök kényszerítették a tanut e vallomásra. Nem csoda tehát, hogy Lukács L. a fernezyi dinamit-merényletet is visszavezeti azon támpontra, a mely támponton állott a korábban ellene indított vizsgálat. Tordán a Rác ügyvéd házának megtámadása a rendőrség felügyelete alatt történt. A Rác család hiába kért segélyt a polgármestertől, nem kapott. Ilyen helyen már nincs közrend s csodálni lehet, hogy az ország többi részében miként tartható fent a közbéke? Kár, hogy a laczfalusi gyűlést betitították, mert belátta volna mindenki, hogy ott semmi törvénytelenség nem történik. Nevezetes a román nép arról, hogy szereti a rendet. (Hóra és Kloska, Janku stb. Szerk.) Konstaltja, hogy a magyar nemzet a szabadságért és függetlenségért sokat áldozott vérben, vagonban. Csodálja, hogy most ez a magyar nemzet oly szűk markuan mér a nemzetiségeknek. A nagy német birodalmi eszme adta Karaffa kezébe a hóhérbárdot, ez számtal Rákóczi, ez vitte halálba az aradi vértanukat, ezen eszme nem engedte meg, hogy 300 évig a nemzet kibéküljön királyával. Téveszme volt ugyan, de eszme volt s most a magyarság vett be hasonló téveszmet. Asszimilálni akarja a nemzetiségeket. — A román nép elérte már a civilizációnak azon fokát, mely egy nemzet jövőjét biztosítja. Romániában nem kevesebb mint 6700 olyan művelt román van, kik Magyarországon születtek és nevelkedtek de elmentek, mert itthon nem kaphattak alkalmazást. A védő, ki — elismerjük — elég higgadtan és nyugodtan beszélt, elkalandozott még az unió kérdésére is s az elnöknek figyelemzetnie kellett, hogy ne térjen nagyon meszre, hanem maradjon a tárgynál. Beszédét a testvéri egyetértéssel végezte s védenze fölmentést kérte. (Egy pár oláh hallgató setre-aszkát kiált.)

Corianu, ki elég hibátlan magyarsággal beszélt, fél 1 órákor végezte beszédét. — ekkor az elnök a tárgyalást 10 percre felfüggesztette.

A tárgyalás ismét megkezdődvén, elnök kérdést intéz Lukácshoz, hogy kíván-e szólni s röviden fog-e beszélni.

Lukács — amár szünet alatt mindig magyarul beszélt — ismét oláhul kijelenti, hogy hosszabb ideig kíván beszélni, mire az elnök a tárgyalást másfél órára felfüggesztette.

A délutáni tárgyalás fokozódó érdeklődés mellett délután két órákor nyílt meg. — Az átfüledt teremben ember ember hátán szorongott s a türelmetlen hallgatóságot az elnök többszörjolt kénytelen csendre figyelmeztetni.

Két órákor Lukács László kezdett beszélni oláhul s beszéde egynegyed 5 óráig tartott. — Olykor-olykor az elnök felbeszakította s az elmondott részt a tolmács lefordította. El kell ismernünk, hogy Lukács jó szónok, tüzzel és szenvedéllyel beszélt. Elismerete, hogy agitátor, de az igazság mellett agítál, a magyar nemzet ellen azonban nem ütött pártot.

1/4 5 órák az elnök a tárgyalást 15 percre felfüggesztette.

Most következik a replika és duplika. A verdictet előreláthatólag csak késő este mondják ki, így lapunk mai számban — ugys későre járva az idő — az eredményt nem közölhetünk.

A verdict különben valószínűleg marasztaló lesz.

Előzetési felhívás Somló Sándor »Bolyongás« cz. verskötetére. E kötetben 10 év (1882—92) alatt írt verseim javát nyujtom az olvasó közönségnek. Kisebb költeményeken kívül tartalmazni fogja: Az apród cz. a Kisfaludy társ. által jutalmazott költői elbeszélést. — A szerzetes cz. drámai költeményt, Falusi történet, Yorick stb. nagyobb verseimet, hosszabb mutatóványokat két kiadatan pályanyertes drámai művem Ovidius és Nagravagyó-ból, s a Lucanus cz. drámai töredeket. A f. é. decz. hó végén megjelenő kötet 12—15 ívre fog terjedni. Előfizetési ára: 1 frt 50 kr, mely összeg f. é. decz. hó 1-ig nevérem czimezve Aradra (szinház) küldendő. Gyűjtőknek 8 előfizető után egy tiszteletpéldány jár. Arad, 1892. nov. 7.

Somló Sándor.

Vet zönség, a vnl. nem élbe, látv kártekonv után rem az esözés ményében egerek ne

zik az oláhok elleni üldö-
gyobb mérvben hinti el a
Kéri a vádlottat vétkezés
és.)

Gyula védő: A fordítás
man eredetnek. A fordítás
idtek ily viszonyok közt
száson. Szélemnek tartja,
dva a nemzetiségnek azon
óság előtt védjek magukat,
et érti. A közzvaló oda te-
Lukács László sokat hábor-
közvéleményt a nemzeti
kacs-nak nem volt módjá-
hogy az ő cselekedetei a
mozogtak. Tagadja, hogy az
ekben igazgatás vétsége fog-
ar azért sem lehet, mert
meg egy nemzetiséget sem,
roman nemzet fiait közt, sem
ellen, sem más nemzetiség
rablított jogokat illeti, e ki-
állításból ered. A fernezeji
ügyében Lukács László vád-
t volt megidézve. Egyik
hogy a dínat-merénylre
tatta fel őt. Kiderült aztán,
kényszeríték a tanut e
soda tehát, hogy Lukács L.
meren letét is visszavezeti
mely támponton állott a
dírott vizsgálát. Tördán a
ak megtamadása a rendőr-
történt. A Rácz család
polgarmestertől, nem kar-
nincs közrend s eodálni
g többi részében miként
ke? Kár, hogy a lazfalu-
ert belátta volna mindenki,
nytelenség nem történik. Ne-
arról, hogy szereti a rendet.
anku stb. Szerk.) Konsta-
ar nemzet a szabadságrét
sokát aldozott vérbén, va-
hogy most ez a magyar
arkuan mér a nemzetisé-
met birodalmi eszme adta
hőherbárdot, ez számúzte
alálba az aradi vértanu-
em engedte meg, hogy 300
elüljön királyával. Tévesz-
eszme volt s most a ma-
sonló téveszmét. Asszimilá-
tiségeket. — A román nép
gacziának azon fokát, mely
biztosítja. Romániában nem
olyan művelt román van,
an születtek és neveltek
thon nem kaphattak al-
ó, ki — elismerjük — elég
lttan beszélt, ekalandozott
sere is s az elnöknek figyel-
gy ne terjen nagyon mesz-
on a tárgynál. Beszédét a
el végezte s védenze föl-
gy pár oláh haligát setre-

ki elég hibátlan magyarság-
prakor végezte beszédét. —
tárgyalást 10 percze felfüg-
gsmét megkezdődén, elnök
eshoz, hogy kíván-e szólni
szélni.

bar szünet alatt mindig ma-
smét oláhu kijelenti, hogy
van beszélni, mire az elnök
óra felfüggesztette.

gyalás lokozódó érdeklődés
et órakor nyílt meg. —
en ember ember hátán szo-
ellen hallgatóságot az elnök
elen esendre figyelmeztetni.
Lukács László kezdett
beszede egyegyed 5 óraig
t-olykor az elnök felbe-
ndott részt a tolmács lefor-
mernünk, hogy Lukács jó
szenvédeyllyel beszélt. Elis-
or, de az igazság mellett
nemzet ellen azonban nem

az elnök a tárgyalást 15
ette.
zik a replika és duplika. A
reláthatólag csak késő
gy lapunk mai számában
parván az idő — az ered-
tjük.
lőnben való szinüleg
lesz.

felhívás Somló Sándor
rskötetere. E kötetben 10
rt verseim javát nyujtom
nek. Kisebb költeményeken
gja: Az apród cz. a Kis-
talmazott költői elbeszélést.
z. drámai költeményt, Falusi
b. nagyobb verseimet, hos-
at két kiadatlan pályanyertes
dius és Nagyravagyó-ból, s
mai töredeket. A f. é. decz.
5 kötet 12—15 ivre fog ter-
ra: 1 ftt 50 kr, mely összeg
nevemre czimezve Aradra
Gyűjtőknek 8 előfizető után
jár. Arad, 1892. nov. 7.

Beniczky-Bajza Lenke váloga-
tott regényei. Magyarország írói közt, még
Jókait és Mikszáthot sem veve ki, a leg-
olvasottabbak egyike kétségtelenül Beniczky-
Bajza Lenke. Az a bámulatos termékenység,
mellyel a nagytehetségű írónő évek óta lan-
kadatlanul bocsátja közre talentumának alkotásait,
folyvást nagyobb tért hódított az olvasóközön-
ség legszélesebb köreiben s egész természetes-
nek látszik, hogy a jeles írónő munkái most
már nemcsak egyenkint, hanem gyűjteményes
kiadásban is megjelennek. Kevesen vannak, a
kik a modern társadalmi életet úgy ismernek, mint
Beniczky-B. L. s még kevesebben, a kik oly üde
közvetlenséggel tudnának róla képet festeni,
nem egyet, nem kettőt, hanem egész sereget.
Ez új vállalat tehát, melyet a Singer és Wolf-
ner kiadóczeg „Beniczky-Bajza Lenke válo-
galt regényei” czim alatt megindít, biztos
sikerre számíthat. — Mindjárt az első regény
(„Nyoma veszett”), melyely a gyűjtemény
kezdődik, egyike az írónő legszebb alkotá-
sainak.

Beniczky regényeit a Singer és Wolf-
ner budapesti kiadóczeg czég adja ki igen
díszes kiállítású füzetekben, Linek Lajos raj-
zaival. — Egy-egy négy ives füzet ára 25 kr.
Minden két hétben egy füzet jelenik meg. A
vállalatra, mint a füzet borítékján latjuk elő-
fizetni is lehet és pedig 6 füzetre 2 ftt 50 kr.
20 füzetre 5 forintjával. Előfizetés esetén bér-
mentve küldi a füzeteket a kiadóhivatal.

Debreczeni ingatlanok forgalma.
Folyó é. okt. 29-től nov. 5-ig.
Pusztay Sándor és neje Aron Ilona ves-
zik Somogyi Pál és neje Kása Ilona sista
kerti szőlője egyrészt 2050 frtt.
Tóby István veszi Hegedűs Julianna Csóka
Józsefné és társa újföldét 3561 ftt 75 kr.
Nagy Bálint és neje Kovács Julianna ves-
zik özv. Szabó Ferenczné Debreczeni Juli-
anna földét 240 frtt.
Vas András és neje Pap Zsuzsanna ves-
zik Szabó Ferenc és neje Debreczeni Juli-
anna földét 190 frtt.
Szabó József és neje Kis Zsuzsanna ves-
zik Ecsedi József és társai ebisi tanya birto-
kát 900 frtt.
Kaufmann Emanuel és neje Weismann
Eszter veszik Kékényess Sándorné Draskovics
Karolina Burgondia-utca 38 sz. házat 5700
frtt.
Vilmányi Erzsébet veszi Vilmányi F. lepi
tanya birtoka 1/3 rész illetőségét 1000 frtt.
Vájó András és neje Kis Julianna veszik
Erdős István és neje Mike Julianna csapó-
kerti szőlőjét 100 frtt.
Rácz Sámuel és neje Székely Erzsébet
veszik Rácz János és Rácz Mária Kozma Fe-
renczné ondódi földét 700 frtt.
Kozma F. és neje Rácz Mária veszik
Rácz János és Rácz Sándor csapókerti szőlőjét
és újföldét 750 frtt.
Harsányi Eszter Rózsa Sándorné veszi
Bancsi Gábor és neje Majer Zsuzsanna csapó-
kerti szőlőjét 660 frtt.
Paczelt János és neje Arsonics Aloizia
veszik, özv. Kecskés Andrásné, Juhász Zsu-
zsanna és társai libakerti földét 200 frtt.
Berliner Abraham veszi Tiba Kálmán és
neje Kis Laura nyíl-utca 3083. sz. házat és
csapó-kerti szőlőjét 1000 frtt.
Kádár István veszi Balogh Julianna özv.
Szűcs Mihályné n.-mester-utca 1044. sz. há-
zát ondódi földével 8000 frtt.
Ménas János és neje Szász Mária veszik
Darabos Sára Kis Gáborné kut-utca 3253.
sz. házat 750 frtt.
Kovács Péter, és neje Nagy Zsuzsanna
veszik Kálmán Julianna és társai golya-utca
534. sz. házat és ondódi földilletőségét 500 frtt.
Kálmán Péter és Kálmán Sára Gyön-
gyösi Péterné veszik Kálmán Julianna és társai
házelke 1/3 r. illetőségét 200 frtt.
Özv. Füredi Józsefné Fodor Eszter veszi
Fodor Józsefné Koszorus Julianna liba-
kert-sor 1153. sz. házat ondódi földé 1/3 rész
illetőségét 700 frtt.
Berliner Abraham veszi Tamássy Kálmán
újföldét 3600 frtt.
Bereczki István és neje Tar Zsuzsanna
veszik Fáragó András és társai kis-szapanos
utcai 550 sz. házat ondódi földével 4900
forintért.
Végh Gyula veszi özv. Szabó Mihályné
Harmati Agnes ondódi földét 700 frtt.
Özv. Szabó Sándorné Pfanschmid Teréz
veszi özv. Felegyházi Jánosné Losonczy Juli-
anna ondódi földét 800 frtt.
Nagy Sándor és neje Pásztor Zsuzsanna
veszik Csapó Mária Király L.-né szőlőjét 130
frtt.
Ifj. Niházy Dániel veszi id. Niházy D.
és neje Czeiring Zsuzsanna zugó-utca 1500
sz. házat 1000 frtt.

Közgazdaság.
Vetések veszedelme. A gazda kö-
zönség, a buza vetések megkezdése alkalmá-
val, nem kevés aggodalommal nézett a jövő
elébe, látva a nagymennyiségben mutatkozó
kártékony egereket. A bekövetkezett esőzések
után remélni kezd, hogy a kártékony férgek
az esőzések következtében elpusztulnak. Re-
ményében azonban erősen csalódott, mert az
egerek nem csak hogy nem pusztultak el, de

folyton szaporodtak s a szép reményekre jo-
gosított vetéseket teljes megsemmisítéssel fenye-
gették. E csapáshoz járul még az is, hogy 8
10 nappal ezelőtt a drótféreg is fellepett, s az
egerekkel együtt kiszámíthatlan károkat okoz.
Igen sok gazda már ki is szöntja a buzáját.

Az amerikai gabona árának
emelkedése. Angliának egyik amerikai kon-
zula nagyon megfigyelendő véleményt mond az
amerikai gabona árának jövőjéről. Ő azt tart-
ja, hogy az amerikai gabona ára nem sokára
emelkedni fog a szállítási díjakban mulhatla-
nul beálló emelkedés miatt. E szállítási költ-
ség emelkedésének okát pedig az angol kon-
zuli igen okszerűen a következőkben véli ta-
lálni. Az egyesült északamerikai államokban a
M. Kinley törvénnyel meghonosított magas
védvám mellett az angol és más nemzetbeli
hajók által közvetített kivitel feltűnően apad-
ván, a hajótulajdonosok, a kik eddig visszfu-
varkép a legalacsonyabb díjtelek mellett szállí-
thattak hazatérő hajóikon a gabonát, hajó-
forgalmuknak, Amerikába rendelt teherszállít-
mány hiánya miatt, ezental más irányt fognak ad-
ni. Ennek következtében az eddig élvezett olcsó
gabonaszállítás Északamerikából megszűnik.
Tudvalevő pedig, hogy a gabona szállítási dí-
jának csak kis mérvben való emelkedése az
amerikai gabona versenyképességének árásója.
Igy hát ez el nem tagadható forgalmi állapot,
valamint ama további körülmény, miszerint az
északamerikai védvám a nemzeti ipart emelven,
Északamerikában, biztos reményt nyújt a hi-
vatkozott értesítés szerint a gabonaárak emel-
kedésére. Ez pedig egyenlő lévén az európai
gabnatermelő országok termelvényei árának
javulásával, várjuk a jobb fordulat minél
előbbi beálltát.

Közbányat sertesüzet
A serteskereskedelmi csarnok jelentése.
November 10.
a) Hízott sertes árak: I. Magyar első rendű: 1
Öreg nehéz (páronkint 300—400 klgon felüli sulyban)
41.—42.— 2. Öreg közép (páronkint 300—400 klg-
sulyban) ———— 3. Fialtal nehéz (páronkint 320
klgion felüli sulyban) 44.50—45.— 4. Fialtal közép (pá-
ronkint 251—320 klg, sulyban) 44.50—45.— 5. Fialtal
könnyű (páronkint 250 klgmíg terjedő sulyban) 45.—
46.50 II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280
klgion felüli sulyban) 41.—42.— 7. Közép (páronkint
220—280 klg, sulyban) 43.—43.50 8. Könnyű (pá-
ronkint 220 klgig terjedő sulyban) 45.—46.50 III.
Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 klgion felüli sulyban)
42.50—45.— 10. Közép (páronkint 220—260 klg, suly-
ban) 42.50—44.— 11. Könnyű (páronkint 220 klgmíg ter-
jedő sulyban) 42.—42.50.— Sertes létszám: nov. 9.
napján volt készlet 120,226 darab. A hízott sertes-
üzletirányzata: változatlan. — Hízalati való
sertes 16.— 18.—, malacz (11—20 hónapos korban)
felhajtattott 2752 drb.

Budapesti gabonatözsde. Hivatalos
jegyzések november 11-én. Buza öszre —
pénz, —, —, áru, tavaszra 7.63 pénz 7.67 áru.
Tengeri 1892. okt.—nov.-ra —, —, —, —, —
áru. 1893. máj.—jun.-ra 4.94 pénz, 4.97 áru.
Zab öszre 5.59 pénz, 5.61 áru. — Káposzta-
repeze aug.—szept. 11.60 pénz, 11.70 áru.

Debreczeni piac.
Debreczen, nov. 12.
Heti vásár.
(nov. 8.)
1 mm. Buza 7.20 7.10 7.00
1 mm. Kétszeres 6.40 6.35 6.25
1 mm. Rozs 5.60 5.50 5.45
1 mm. Arpa 5.00 4.95 4.90
1 mm. Zab 5.40 5.35 5.30
1 mm. Tengeri 5.20 5.15 5.10
1 mm. Köles 5.56 5.50 5.45
1 mm. Rizs 16.00
1 mm. Bors szépeppeségi 20.00
1 mm. Lencse " 28.00
1 mm. Bab fehér " 6.00
1 mm. Köles kása 12.00
1 zsák Burgonya 1.30 ftt. mm. 2.00
100 kiló Szalonna 40.00 4.200
100 kiló Háj 48.00 50.00

Sertes-vásár.
(nov. 9.)
Sertes. Felhajtattott 2700 drb, eladatott
1560 drb.
Arak: Sovány sertes párja: hat hónapos
tól egy évesig 15—25 frttig, egy éves egy és fél
évesig 25—35 frttig, 2 évestől feljebb 30—40
frttig. Öreg sovány 45—65 frttig. Kővér sertes
kilója 38—42 krajczár.
Irányzat élénk.

Marha-vásár.
(nov. 9.)
Marha. Felhajtattott 1820 drb, eladatott 700
darab.
Arak: a régiék.
Irányzat: lanyha.

Ló-vásár.
(nov. 9.)
Ló. Felhajtattott 570 drb, eladatott 295 drb.
Arak: a régiék.
Irányzat: lanyha.

Napsámárak.
(nov. 1—11-ig.)
A debreczeni napsámárakat követ-
kezőleg jegyezte fel a vásárbiroság. Egy férfi a
gazda kenyerén 50 kr, saját kenyerén 65 kr., —
egy nő a gazda kenyerén 35 kr, a saját ke-
nyerén 45 kr, egy gyermek a gazda kenye-
rén 20 kr, a saját kenyerén 25 kr.

Szerkesztői üzenet.
T. F. urnak Nagy-Váradi. Köszönettel vettük a
szép verseket s mielőbb sort keritünk rajok.
Bihari helyben. Nagyon kedveltes vers,
melyben alig csillan föl a tehetségnek valami csekély
nyoma.
Szomjas Érmelléke. Nagy meglepetéssel ol-
vastuk a könnyen folyó s csak itt-ott sántító hexame-
tereket, mert ilyen formában ma minél kevesebb ver-
set kapunk. Hanem a mi verseink belértékét illeti:
az nem lepett meg bennünket. Kevés szellem és ere-
deliség van bennük s ezeknek hiányát nem pótolja a
pattingó ritmus.
Főszerkesztő: Szinay Gyula.
Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna.
Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

A karlsbadi vízzel végzett kurák alatt, va-
lamint utókúra gyanánt, úgy ezen víz, valamint
egyéb ásvány vizek használata után: a

MATTONI-FELE
GIESSHÜBLER
legszélesebb körben
SARANYI-KUT
Jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Reudeni-
us de thermis, Carlsbadensis tractatus) úgy nyilatkozik,
hogy a Giesshübler savanyukut Karlsbad dicsőségére
szolgálat, s hogy e hely forrásaának gyógyhatását fokozza,
Loechner udvari tanácsos monografája Giesshüb-
Puschteinről.)

Dr. FRÁTER IMRE
speciális gyermekorvos
(a budapesti „STEPHANIA” gyermekkórház volt orvososa.)
Ajánlja magát a t. közönség párt-
fogásába.
Lakik: Nagyvárad-utca
2122. szám alatt.
Rendel a napnak bármely órájában.
(439.) 3—10.

Táncztanítási jelentés.
Van szerencsém a nagyérdemű közönség
b. tudomására hozni, hogy előnyösen ismert
táncziskolamban, a legkönnyebben fölfogható
táncztanítási módszerem mellett, az összes szük-
séggelt tánczokból oktatást adok.
Tanulók fölvétele
a mai naptól táncziskolamban kisvárad-utca
(timártársulat gyűléstermében) este 7 óratól,
vagy levélileg bármely-utca 2412 sz.
Debreczen, 1892. nov. 8.

Schaf János
táncztanító.
Kiadó ház.
Nagy-hatvan-utca végén a termény-
vásár és a vasuti állomás közelében, az
alant irt tulajdonos által 40 év óta foly-
tonosan polgári bormérésre használt 3
szoba, konyha, pinczével s az ud-
varon nyári borivóval ellátott üzleti he-
lyiség, az 1893. évi újévtől kezdve bor-
mérésre vagy kereskedésre hasznóbrbe
kiadó.
Értekezhetni a bentlakó tulajdonos-
sal. —
Debreczen 1892. november 8.

Várad Ferencz
3407. szám alatt.

Árlejtés.
Az 1893. január 1-től egész deczem-
ber hó végéig szükséges
marhahús, liszt, zsir,
fűszerárú, főzelékek, stb.
szállítására részletes ajánlatok 1892. évi
december 15-keig a 39-ik gyalog-ezred
(állomási) élelmezési bizottsághoz (Oláh-
laktanya) Debreczenben benyújtandók, a
hol is naponta 2—4 óráig delután, bő-
vebb felvilágosítások szerezhetők.
(448.) 1—1.

JUTÁNYOS
szabott áron
kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL:
dívatos női ruhaszövetek
Francia flanelek, Kasán, Moldon
legujabb ruhadiszek
FEKETE DIVATKELMÉK
színes és fekete selymek
mosó velezek
TÉLI HIMALÁYA KENDŐK
selyem- és haraszt-kendők
GYERMEK-RUHÁCSKÁK, FELÖLTÖK
normal-, gyapju- és- pamut
alsó ingek
UJJASOK és NADRÁGOK
Téli harisnyák, keztük.
Az idén szép raktárt tartunk:
BRASSÓI és GÁCSI
posztókban
Tricot, peruvien és Doskinokban.
(419.) 17—?

Nagy lakás
a főtér és hatvan-utca sarkán,
a volt kereskedelmi-akadémia épület
rögtön kiadó.
Felvilágosítást ad TÓTH GYULA vaskereskedő czég.
(396.)

Riekl József Zelmos
DEBRECZEN
AJANL:
MAGYAR- és FRANCZIA-COGNACOT,
friss töltésű ásványvizeket u. m. Bikszádi,
Bártfai, Czigelkai, Csizi jod, Emsi, Fran-
zensbadi, Giesshübli, Gleichenbergi, Halli
jod, Ivándai, Karlsbadi, Kissingeri, Rá-
kóczi, Koritnczai, Krondorfi, Lipiki jod,
Margit-forrás, Marienbadi, Mohai Ág-
nes és Stefánia forrás, Paradi, Pál-
nai, Preblauí, Pyrmonth, aczél, Screebe-
nai (Bosznia), Guber forrás, Levico és
Roncegnoi arsen és vastartalmuak, Ro-
hitschi, Selters, Salvator, Saldschitzzi,
Szolyvai, Szulini és Budai keserű vize-
ket. — Továbbá: lenkencze, olajban
tört mindenféle festékeket
és mindennemű fűszerárúkat.
Kiváló finom:
cukor, kávé, tea és rumokat,
igen jutányos árban.
(3.) 111.

telefon hálózatba
való belépés megkönnyítése végett
rövid időre is lehet előfizetni.
Bővebb felvilágosítás nyerhető
a telefon központi irodában,
czegléd-utca 31. szám alatt.
(385.) 8—15.

Gyenes Lajos

Debrecen. főtér, városház épület.

Ajánl jutányos szabott árak mellett:

női-ruhaszöveteket

és **diszket,**

fekete divatkelméket

jò mosó-velezeket,

Himalay-, berlini- és selyemkendőket,

ágyterítőket,

kötő pamutot,

és Jäger kötő-gyapjút,

sírkoszorúkat

55 krajczártól feljebb. 2-?

Ruda és Blochmann Budapest.

COGNAC
Gzuba-Dirozier & Co.
francia cognacgyár
R. H. G. O. V. H. D. N. T. A. D. D. R. S.
V. O. A. G. Y. N. O. S. S. G. S.

SZÖNYEGEK

függönyök, ágy- és asztal-terítők
butorszövetek és viaszkos vásznak

NAGY VÁLASZTÉKBAN

Szabó Lajos Fiai czégnél.

Hirdetés.

A »debreczeni vásártéri közúti vasút részvénytársaság«

f. e. nov. hó 20-ik napján d. e. 10 órakor

a városháza nagytermében

Rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényesek ezuton meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági indítvány a debreczeni helyi-vasút-részvénytársasággal egyesülés iránt, — ehez képest
2. zárszámadás a f. 1892. évi október 31-ig terjedő időről a felügyelő bizottság és igazgatóságnak jelentésével s ezek részére a felmentvény megadása.
3. A részvénytársaság beolvastásából folyó minden intézkedés iránti indítványa az igazgatóságnak.

Üzleti mérleg és jelentés a folyó hó 12-ik napjától kezdve Szabó Zsigmond kereskedő urnál lesz megtekinthető.

Kelt Debreczenben, 1892. november 3-án.

(437.) 3-3.

Az igazgatóság.

Az elismert legjobb francia-

„LE GLORIA“

JOSEPH BARDOU & FILS-tól

PERPIGNAN-PÁRISBAN.

czigaretta papir

60 aranyérem.

16 diszoklevél.

20 oklevél „Hors Concours“

(375.) 5-20.

A „LE GLORIA“ szivarka-papir minden eddig létező szivarka-papirt finomságra és minőségre nézve föltétlenül fölülmúl.

A „LE GLORIA“ szivarka-papir csak akkor valódi, ha minden egyes könyvecske a JOSEPH BARDOU & FILS czéggel van ellátva.

A „LE GLORIA“ szivarka-papir úgy sima, mint csipkézett (perfore) széllal kapható.

A „LE GLORIA“ eddig elérhetetlen legfinomabb minőségű hűvelyekben is kapható.

A „LE GLORIA“ szivarka-papir és hűvelv minden norinbergi és papir-nagykereskedésben, valamint minden tőzsdében kapható.

Fényirdai hirdetés.

Van szerencsém tudatni, hogy atyám

fényképészeti üzletét

ennek után én fogom folytatni, a mely téren már több évi gyakorlottságom után jártassággal bírok.

Kellő munkaerővel, atyám további támogatása mellett igyekezni fogok a n. é. közönség igényeinek megfelelni.

Jó indulatu részvétőket, pártfogásukat ennek utánra is szívesen kérve, vagyok teljes tisztelettel.

Debreczen 1892. nov. 5.

EGEY MICZI

DEBRECZEN és NAGY-KÁROLY

(442.) 3-?

MEGHIVÁS.

Az „István“ gőzmalom társulatnak

1892. évi november hó 27-én délelőtt 10 órakor

a városháza nagytanácstermében

tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgy:

A társulati alapszabályok módosítása.

Miután a f. hó 6-án megtartott közgyűlés egy újabb közgyűlés összehívását határozta el s az érvényben levő alapszabályok 29. §-a értelmében a most összehívott, rendkívüli közgyűlés pedig csak akkor lesz határozatképes, ha a részvények $\frac{1}{3}$ része 40 részvényes jelenlétében képviselve leendő: felkértenek a t. részvényesek, hogy minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

Felhivatlak egyuttal azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 29-ik czikke értelmében — folyó évi november 25 és 26-án délelőtt 10—12-ig, délután 2—4 óráig a társulat Kossuth- (czegléd) utcai irodájában átvenni ne terheltessenek.

Debreczen, 1892 november hó 8-án

(447.) 1-3.

Az igazgatóság.

Budweiszi, porcellán és majolika

KÁLYHÁK és KANDALÓK

minőségért és fűtőképességért **jótállva.**

Friedlandi szabályozható és Meidingi rendszerű

vaskályhák.

Magyarhoni vaskályhák

fa, kőszén és coaksz fűtésre.

Világító és elektra kályhák

„PANNONIA“

tengeri morzsoló-gép

meglepő munkaképességgel darabja 1,80

a téli évadra legnagyobb

KORCSOLYA raktár

minden rendszerben.

Képes árlapok ingyen és bérmentve.

Legjutányosabb beszerzési forrás

TÓTH GYULA

vasnagykereskedő, DEBRECZEN, városház sarkán.